

LAKIALOITE 184/2006 vp

Laki rikoslain 23 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

Lisääntyneet rattijuopumustapaukset kertovat asennemuutoksesta liikenteessä. Alkoholin hinnanalennus näkyy selkeästi liikenneonnettomuuksien määrässä. Törkeät rattijuopumustapaukset ovat lisääntyneet. Samalla ovat lisääntyneet myös rattijuoppojen aiheuttamat liikenneonnettomuudet. Liikennevahinkojen tutkijalautakuntien mukaan ylinopeuden seurauksena nuorten kuolemiin johtaneissa onnettomuuksissa noin 65 % kuljettajista oli alkoholin vaikutuksen alaisena. Rattijuopumustapausten määrä on ollut viime vuosina 24 000—26 000 tapausta vuodessa.

Vuonna 2006 rattijuoppojen aiheuttamissa kolareissa menehtyi 89 ja loukkaantui 1 244 ihmistä. Muiden onnettomuuksien vähentyessä rattijuoppojen aiheuttamien turmien määrä suhteellisesti laskettuna kasvaa koko ajan. Erityisesti juhla-aikoina, esimerkiksi pikkujoulujen yhteydessä, rattijuoppoja on liikenteessä jopa neljä kertaa enemmän kuin normaalisti.

Eräs rattijuopumukseen liittyvä lieveilmiö on ns. jälkinauttiminen. Poliisi tutkii vuosittain noin 1 700 jälkinauttimisväitettä. Nämä tapaukset työllistävät poliisia ja terveyskeskuksia kohutuottomasti ja syövät kummankin ennestään erittäin niukkoja resursseja. Suomessa alkoholin palamisnopeutta selvitetään verikokeiden avulla ja sitä varten rattijuoppoja kuljetetaan terveyskeskuksiin. Jälkinauttimisella tarkoitetaan tilannetta, jossa liikenneonnettomuuden osallinen yrittää häivyttää itse tapahtuman aikaisen humalatilan väittämällä juomisen alkaneen vasta on-

nettomuuden jälkeen. Yleinen selitys on se, että kolari on ajettu selvin päin ja tapauksen aiheuttama järkytys on aiheuttanut alkoholin nauttimisen. Samanlaisia väitteitä rattijuopot käyttävät myös sellaisissa tilanteissa, joissa poliisi ei ole rattijuoppoa saanut tien päältä kiinni, vaan tulee esimerkiksi kotiin tavoittaakseen juopumuksesta epäillyn kuljettajan. Alkoholia paljon nauttivat ja toistuvasti humalassa ajavat osaavat käyttää jälkinauttimiskeinoa.

Norjan lainsäädännön mukaan jälkinauttimisesta seuraa automaattisesti rattijuopumustuomio. Ruotsissa on keskusteltu samanlaisen lain säätämisestä. Suomessa jää kiinni rattijuoppoja kolme kertaa enemmän kuin Norjassa. Ero ei johdu pelkästään siitä, että Suomessa puhallutetaisiin autoilijoita enemmän. Yli puolet rattijuoposta jää kiinni joko ilmiannon perusteella tai jouduttuaan kolariin. Norjan lainsäädännössä säädetään, että alkoholia saa nauttia, kun onnettomuudesta on kulunut vähintään kuusi tuntia. Suomessa tulisi ottaa käyttöön hyvin selkeät ja tehokkaat keinot rattijuoppouden torjumisessa. Suomen tilanne verrattuna muihin Pohjoismaihin on erittäin huono. Jälkinauttimiseen liittyvät tehottomat toimintatavat tulisi poistaa sekä rattijuoppouden ehkäisemiseksi että viranomaisen resurssien turhan käytön poistamiseksi. Sekä poliisin resursseille että terveyskeskuksen henkilöstölle riittäisi paljon tärkeämpiä tehtäviä kuin rattijuoppojen kuljettaminen verikokeisiin ja kokeiden suorittaminen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 23 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 23 lukuun uusi 4 a § seuraavasti:

23 luku

Liikenne rikoksista

4 a §

Jälkinauttaminen

Rattijuopumuksesta 3 §:n mukaan tuomitaan myös kuljettaja, joka liikenneonnettomuuden tai poliisin kuljettajan ajokunnon tarkistamiseksi suorittaman takaa-ajon jälkeen, ennen kuin hänen verensä alkoholipitoisuus tai huumaavan aineen pitoisuus veressä on voitu mitata, nauttii al-

koholia tai muuta huumaavaa ainetta kuuden tunnin kuluessa tapahtumasta niin, että hänen verensä alkoholipitoisuus ylittää rattijuopumukselle säädetyn rangaistavuuden rajan tai hänen veressään on muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia taikka tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä ajoneuvon kuljettamiseen on huonontunut.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2007

Pertti Hemmilä /kok